

ДОКЛАД

ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ В ГР. ВРАЦА ПРЕЗ 2023Г.

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда е дефинирана в :

Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета „относно оценката и управлението на шума в околната среда“;

Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74 / 2005 г. посл.изм. и доп.ДВ бр.101/2020г.);

Закон за здравето (ДВ бр. 70 /2004г.,посл.изм. и доп.ДВ бр.86/2023г.).

Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ „за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда“ (обн. ДВ бр. 3 от 2011 г.).

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива“, утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ „за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението“ (обн. ДВ бр. 58/2006 г., посл. изм. и доп. ДВ бр.24/2022г.) и утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Враца.

Мониторингът се извършва по показател Lден - (дневно ниво на шума) ,който е показател на шума, свързан с дискомфорта през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.).

II. РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ

РЗИ Враца извърши измервания на уличния шум в общо 15 пункта.

В Таблица 1 са посочени резултатите от шумовото ниво в гр. Враца през 2023 г. на улици с интензивно движение на МПС и висока гъстота на обитаване.

Таблица 1.

Пункт (вид, адрес)	измерена/ изчислена стойност	Норма	над/под нормата
I. Пунктовете върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.			
1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик			
1.1. пл. "Руски" – НУ"Св.С.Врачански"	61,7 dB	60 dB	<i>над норма</i>
1.2. Червения площад - ул."В.Зарков"	61,5 dB	60 dB	<i>над норма</i>
1.3. бул. "М.Орозов"-Бубарска станция	70,1 dB	60 dB	<i>над норма</i>
1.4. бул. "Демокрация"-ППМГ"Иван.Ценов"	64,0 dB	60 dB	<i>над норма</i>
1.5. бул. "2-ри юни"-Първа частна МБАЛ База 2	64,0 dB	60 dB	<i>над норма</i>
1.6. Надлез КАТ - ж.к."Сениче" бл.50	61,3 dB	60 dB	<i>над норма</i>
2.Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт			
2.1. ул."В. Кънчов"-Митница	63,9 dB	65 dB	<i>под норма</i>
3. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум .			
II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум -производствено-складови територии и зони.			
III Пунктовете върху територии, подлежащи на усилен шумозащита			
1.Жилищни зони и територии			
1.1. ж.к."Дъбника" м/у бл.17 и бл.15	58.8 dB	55 dB	<i>над норма</i>
1.2.СУ "В. Кънчов"- ул."Ст.Заимов"	57.9 dB	55 dB	<i>над норма</i>
1.3. жк. "Младост"- бл.8 и бл.9	49.5 dB	55 dB	<i>под норма</i>
1.4. ж.к."Сениче" бл. 57	52.1 dB	55 dB	<i>под норма</i>

1.5. ж.к. "Дъбника" СУ "Д.Тодоров"	48.0 dB	55 dB	под норма
1.6. ул."Кр. Бързаков"- жк."Младост"	58.8 dB	55 dB	над норма
1.7. РЗОК - ул."Веслец"	57.5 dB	55 dB	над норма
2. Зони за обществен и индивидуален отдих	-	-	-
3. Зони за лечебни заведения и санаториуми			
3.1. СБАЛПФЗ – ЕООД ул."Леонова"	57.7 dB	45 dB	над норма
4. Зони за научно-изследователска дейност	-	-	-
5.Тихи зони, извън урбанизираните територии	-	-	-
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата	-	-	11

При акустичните измервания посочени в Протокол за контрол на уличен шум /15 бр./ се отчете интензивността и структурата на транспортните потоци, вида на пътната настилка, степента на застрояване и озеленяване.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА АКУСТИЧНАТА СРЕДА

Извършените измервания показват, че допустимите шумови нива са превишени в 11 бр. от контролните пунктове в гр. Враца, което представлява 73,3 % от общия брой контролирани зони.

Анализът на данните е въз основа на данните посочени в **Таблица 2**.

Таблица 2. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през 2023 г.

№поред	Град	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)							над 82 dB(A)	над ГС*
			под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)			
	Враца	15	6	5	3	1	0	0	0	11	

ГС* - гранична стойност

IV. ТЕНДЕНЦИИ

Тенденцията за целия наблюдаван период 2014 г. – 2023 г. е към запазване на някои от шумовите нива под нормата, в пунктовете под 58 dB, като за 2023 г. се дължи на приключила рехабилитация на пътната настилка на уличната мрежа в гр. Враца, видно от Таблица 3 и Таблица 4.

Таблица 3. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива в урбанизираните територии за периода 2014 - 2023 година в 15 брой пунктове

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в брой пунктове						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2014	15	6	4	4	1	0	0	0
2015	15	8	4	2	1	0	0	0
2016	15	3	4	7	1	0	0	0
2017	15	2	3	9	1	0	0	0
2018	15	4	2	8	1	0	0	0
2019	15	6	3	5	1	0	0	0
2020	15	4	3	6	2	0	0	0
2021	15	6	5	3	1	0	0	0
2022	15	5	6	3	1	0	0	0
2023	15	6	5	3	1	0	0	0

Таблица 4. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива за периода 2014 - 2023 година в % в 15 брой пунктове

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в %						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2014	100,00%	40,00%	26,67%	26,67%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2015	100,00%	53,33%	26,67%	13,33%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2016	100,00%	20,00%	26,67%	46,67%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2017	100,00%	13,33%	20,00%	60,00%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2018	100,00%	26,67%	13,33%	53,33%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2019	100,00%	40,00%	20,00%	33,33%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2020	100,00%	26,67%	20,00%	40,00%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%
2021	100,00%	40,00%	33,33%	20,00%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2022	100,00%	33,33%	40,00%	20,00%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2023	100,00%	40,00%	33,33%	20,00%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%

V. ИЗВОДИ

1. Шумовият фон в гр. Враца през 2023 г. е в границите на нормата в четири пункта.
2. Запазват се шумовите нива в пунктовете в диапазон 63-67 dB и 68-72 dB .
3. Остава тенденцията от целият наблюдаван период 2014-2023 г., шумовите нива измерени в пунктовете с интензивна натовареност да са в стойност над нормата.
4. Във всички пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик стойностите на шума превишават нормата в границите от 1,3 до 10,1 dB.
5. В четири пункта върху територии с усилена шумозащита измерените стойности над норма са в границите от 2,5 до 3,8 dB. В останалите три пункта се запазва тенденцията измерените шумови нива да са под нормата.

С доклада за шумовото натоварване в гр. Враца са запознати МЗ, кмета на Община Враца и е публикуван на интернет страницата на РЗИ Враца.

VI. Информация за извършеното, за подобряване на акустичното състояние на гр. Враца

В изпълнение на Указанието за дейността на РЗИ през 2023г. се изиска от общинските администрации с над 5 000 еквивалент жители да предоставят подробна информация за изпълнените мерки предвидени в Плановете за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда, като:

- изготвихме и изпратихме писма до кметовете на Общини във връзка с изпълнението на предвидените мерки в Плановете за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда /съгл. чл. 4 и чл. 8 от Закона за защита от шума в околната среда ДВ бр. 74 / 2005г., посл.изм. и доп. ДВ бр.101/2020г. /, да предоставят подробна информация за изпълнените мерки.

Община Враца е предприела следните мерки за намаляване на шумовото натоварване:

1. Подмяна на сметосъбиращата техника за ограничаване на шума при извършване на комунално-битовите услуги;
2. Ограничен транзитен поток особено на тежкотоварните автомобили през зоните с повишен пътен трафик, като тежкотоварните автомобили са пренасочени през изградения обходен път;
3. Ограничен е достъпа на автомобили до централните части на града. Изградена е система за организирано паркиране в централните и гъсто населени райони. В град Враца съществуващата Синя зона се разширява ежегодно;
4. Подобряване на организацията на движение – оптимизация на режимите на светофарите, въвеждане на режим "Зелена вълна" на движение и др., с цел снижаване на минимум престойта на транспортните потоци;
5. Мерки за директна редуция на трафика на МПС в градската среда на град Враца. Подобряване на пътните настилки на места с най-високи измерени шумови нива. Подобряване на пътните настилки и регулярна рехабилитация на малките вътрешно-квартални улици;
6. Залесяване на свободни площи и изграждане на озеленителни пояси.

В рамките на годината са възстановени настилките на 34 улици в града. Един от основните приоритети на Община Враца е внедряването на изцяло екологичен транспорт / градски и междуселищен /.

Основните фактори, които влияят негативно върху замърсяването с шум в общината е интензивният транспорт преминаващ през населените места, обектите на промишлеността /железарските, авторемонтни услуги, работилници и др./, разположени в жилищната зона и шума от увеселителните заведения.

Проучват се възможности за преодоляване на шумовото замърсяване от автотранспорта в жилищните зони и централните части на населените места чрез шумоизолиращи екрани или растителност. Необходимо е да се намерят възможности за извеждане на транзитния транспортен поток по обходни пътища. Всички маршрутни линии на тролейбусния транспорт на гр. Враца трябва да се обезпечат финансово и доизградят.

Данните от мониторинга за периода 2014 г. – 2023 г. показват, че се наблюдава запазване повишаването на измерените шумови нива в някои от пунктовете в сравнение с предходната 2022 г., след приключила рехабилитация на пътната настилка на по-голяма част на уличната мрежа в гр. Враца. С оглед намаляване на шумовото натоварване в града са предприети горепосочените мероприятия .

Д-Р ОРЛИН ДИМИТРОВ

Директор на Регионална здравна инспекция Враца

